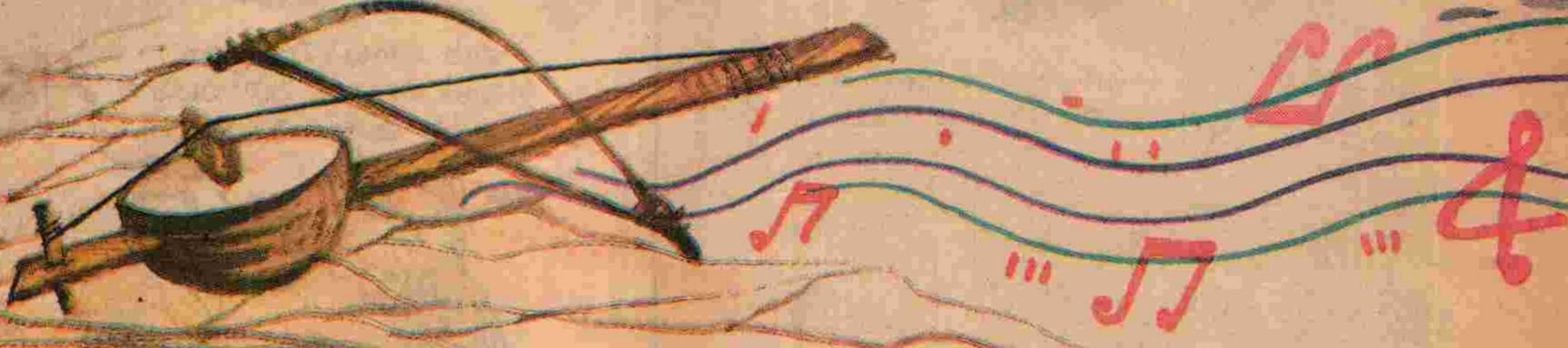

ప్రేమ చేస్తున్న వాడినల్లా అగిపోయాను.
 ఎందు కలా అగిపోయాను? ఏం జరిగింది?
 ఏదో జరిగింది. అంతవరకు మాత్రం
 చెప్పగలను, లేకపోతే అంత దీక్షగా బైప్ చేస్తున్న
 నేను ఇలా అగిపోవటం ఏమిటి?
 నా ఎదురుగా మా కలిగ్ వెంకటేశ్వర్రావు
 ఉన్నాడు. మిగతా వారందరూ సెలవు. ఆఫీసులో
 ఓ రకంగా నిశ్శబ్దం అవరించుకొని ఉంది. అతను
 కదిలిస్తే ఏమంటాడో నాకు తెలుసు.
 "ఏం బ్రదర్ కలలు కూడు పెడతాయా?"
 అన్నాడు చాలాసార్లు.
 అతను నన్ను ఉద్దేశించే అనటం. ఎందువల్ల
 నేను అతని కలా కనిపిస్తానో నా కయితే
 తెలియదు.
 నేను నా శక్తు లన్నింటినీ కూడదీసుకున్నాను.
 నన్ను దృష్టి మరల్చిన దేదో నా చుట్టూవక్కలే
 ఉంది...
 కొద్ది క్షణాల తర్వాత మెల్లగా నా చెవుల్ని
 తాకింది.
 నన్నటి ప్రకంపన...

గాలి మోసుకొస్తున్న తరంగం...
 ఒక్కసారిగా ఆ పేపర్లన్నీ విసిరేసి మైదానాల్లోకి
 పరిగెత్తుకుపోవా లనిపించింది. మే మందరం
 ఆకాశంలోకి ఎదిగిపోయిన చెట్టు కొమ్మల నడుమ
 కూర్చున్నప్పుడు రివ్యూన వీచే గాలిలోని వింత
 పరిమళమూ, అద్భుతమైన అంతు తెలియని
 శబ్దపు సోయగం మరలా విలుస్తున్నాయి.
 ఎక్కడో ఏ తీగల మీదనో మూర్చనలు పోయి...
 నంగీతం... నంగీతం... 'దశాబ్దాల తరబడి దిక్కు
 లన్నింటా, ఊర్లమీదా విసిరివేయబడ్డ మిత్రు
 లంతా అమాంతం వరుగులు పెడుతూ వస్తున్న
 దృశ్యం...
 "వదండి పోదాం... మన మైదానాల నిండా
 ఇసుక గుట్ట లలానే ఉన్నాయి. వాటి నిండా రంగు
 రంగుల గువ్వ లున్నాయి. మన ఆకువచ్చని చెట్ల
 నిండా పిట్ట లున్నాయి. వాటి నోటిలో పాట
 లున్నాయి. వదండి పోదాం... పాటలు విందాం..."
 వెంకటేశ్వర్రావు నాకేసి చూస్తున్నాడు.
 ఏమి టీ మనిషి అలా చూస్తూ డేమిటి? తన
 కేమీ వినిపించటం లేదా? ఇంతకీ తనే

ప్రవంచంలో ఉన్నట్లు... డబ్బులు... డబ్బులేనా?
 అయినా అతని కా నమస్యతో వ నేముంది?
 అవును మరి అప్పులు... ఎటు చూసినా
 అప్పులు ఇచ్చినవారు... వా రందరూ తిరిగి
 ఇస్తారా... ఇచ్చినవి గుడ్లు పెడతాయా? ఇంకా
 ఇంకా ఏమేం చేయాలి... అందుకే కాబోలు
 ఏప్పుడూ నిశ్శబ్దంలోనే ఉంటాడు.
 అదే పాట...
 అలాంటిదే... సాయం సమయంలో అందరూ
 కూర్చుని తాము విన్న కథలకు మరింతగా
 రంగులు పూసి, అతిశయోక్తులు అద్ది ఒకరి కొకరు
 వినిపించుకునే వేళ... ఇలానే లేచి... ఆ శబ్దం
 వచ్చిన దిక్కు కేసి మంత్రించిన మానవుడిలా
 నడిచి పోవటం...
 ఏమాత్రం హంగామా ఉండదు.
 ఏ పరికరాల తోడూ ఉండదు. అయినా సరే
 కదిలిస్తుంది. ముందుకు నడిపిస్తుంది. నా
 మిత్రుడికి నంగీత పరిజ్ఞానం కూడా ఉంది.
 ముఖ్యంగా గిటార్ సృష్టించే సంచలనం గురించి
 ఆధునికంగానే వర్ణిస్తాడు. నాకూ చాలా సమయాల్లో

పాతకాండ

● పి. చంద్రశేఖర అజాద్ ●

అంతులేని ఆనందం కలిగించిం దా పరికరం.

అయినా సరే...

ఆ అమ్మాయి...

నెత్తిమీద తట్టలే...

దా న్నిండా నంగీత ప్రవంచాన్ని మోస్తూ...

తన చేతుల్లో...

తీగల్లో...

పెదవుల్లో...

కళ్లల్లో...

నజీవ నంగీత ప్రవాహాలు కురిపిస్తూ...

“ఒరేయ్ మన బంధ్రంగాడు అలా అలా
వెళ్లిపోతాడేమో... ఆ అమ్మాయి అలా నంగీతం
వినిపిస్తుంటే మన ఊరు దాటి... వీధులూ,
దొంకలూ, చెట్లూ, చేలూ దాటి అలా
వెళ్లిపోతాడేమో!”

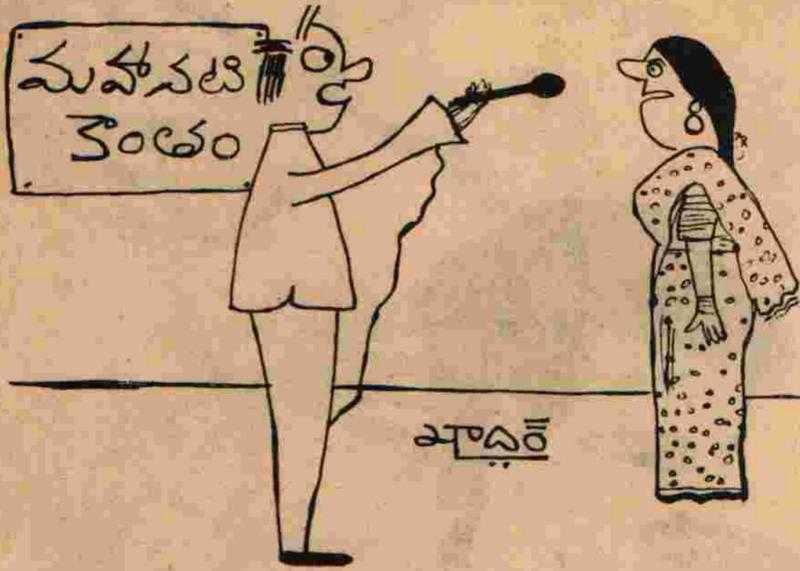

అవును. వెళ్లాను. వెతుక్కుంటూ వెళ్లాను. ఆ
దేవతని వెతుక్కుంటూ... ఆ అమృతపు సోనల
కోసం పరుగులు తీశాను...

ఊరికి చివర... మట్టిని గోడగా చేసి... ఆకుల్ని
పందిరిగా వేసి... కుక్కిమంచంలో పడుకున్న
ముసలి తాత నోటినుండి నంగీతం... వారంతా
ఆకులతో, నారతో, మట్టితో నంగీతం
స్పృశిస్తున్నారు.

...చివరిగా, మ హాచ

పెళ్ళిళ్ళు
చేసుకోడం.

అప్పుడూ... ఇప్పుడూ...
నాకు సంగీతం గురించి తెలియదు.
నాకు తెలిసిం దల్లా వారు ఊపిరి
లూడుతున్నారు.
నేను ఆమెను చూశాను.
మట్టి పాత్రలో నీళ్లు బయటకు విసిరేస్తోంది.
నాకు అక్కడే అలానే కూర్చుని... తిరిగి ఆ
అమ్మాయి వెనకాల ఊ ర్లన్నీ చుట్టి రావా
లనిపించింది.
ఎవరు నేర్పా రీ పాటలు? అనలు ఏం పాట
లివి? ఒక్కసారిగా సంవత్సరాలన్ని ఈ సంగీత
ప్రవాహంలో కరిగిపోవటం ఎందుకు? ఎలా
సాధ్యం?
దగ్గరగా...
చాలా దగ్గరగా...
అవును...
అలాంటిదే...
ఆ సంగీతమే...
పరిగెత్తుకుంటూ వెళ్ళాను.
నాకేసి నా మిత్రుడు చిత్రంగా చూస్తున్నాడు.
బయట...
నెత్తిమీద సంగీత ప్రవచాన్ని మోస్తూ...
ఓ ముసలతను...
'ఏకీతార' మీటుతూ!
"ఇలా రా బాబూ!" పిలిచాను.
అతను వచ్చాడు.
"నా కో పాట వినిపించవూ..."
అతని పెదవులు విచ్చుకున్నాయి.
"రా... తట్ట దించుకుందువి గాని...
కంచెంసేవు అగి వెళ్ళువుగానీ" పిలిచాను.
అతను వచ్చాడు. మెల్లగా తట్ట
దించుకున్నాడు.
"మంచినిళ్లు తీసుకుంటావా?"
"ఇప్పించండి బాబూగారూ!"
నేను వరుగున వెళ్లి రెండు గ్లాసుల్లో మంచినిళ్లు
అందించాను.
ఆ కళ్ల నిండా కృతజ్ఞత!
"ఎందుకయ్యా బాబూ! దశాబ్దాల తరబడి నేనే

మీకు కృతజ్ఞుడిగా ఉండాలి. నీకు తెలియదు.
చెబితే ఈ నభ్య ప్రవచం నవ్వుకుంటుంది.
చిన్నతనంలో నా కేమనిపించేదో తెలుసా?
"మీతోపాటు కొండలూ, కోనలూ తిరిగి వెదురు
పొదలనుండీ... తాటి ఆకులనుండీ ప్రకృతి
ఉచితంగా అందించే వాటన్నిటిలోనూ శ్రమనూ,
కళనూ నింపి ఈ ప్రవచానికి అందించాలని.
"నేను మామూలు మనిషిని. అందుకే అప్పు
డప్పుడూ మిమ్మల్ని తలుచుకొని, మీ వెంట
వరుగులు తీసే బాల్యం గుర్తొచ్చి... అంతులేని
ఆనందం అనుభవిస్తుంటాను.
"మీ పాట ఎంత మధురంగా ఉంటుందో - మీ
బతుకులు అంత బీభత్సంగా ఉంటాయని నాకు
తెలుసు. అయినా మిమ్మల్ని ఈ సంగీతాన్ని
నమ్ముకోమని చెప్పిం దెవరు?" అనుకున్నాను.
"ను వ్యండు. నేను టీ వంపమని చెప్పి వస్తా."

సినిమా చూసిందే

"నిన్న ఆఫీసు నుంచి ఇంటికి వెళ్ళానా దారిలో మా
అవిడ ఎవరితోనో మాట్లాడుతోంది" అని రవి చెప్పాడు
కొలీగ్ రాజుతో.
"మరి నీ కనుమానం వేయలేదా?" అడిగాడు రాజు.
"అనుమానంతోనే వారిని చాలా దూరం
వెంబడించాను. వాళ్లు సినిమా థియేటర్లోకి పోయారు.
నేను వెనుదిరిగా!"
అశ్రుర్యంగా రాజు "ఎందుకని?" ప్రశ్నించాడు.
"ఆ సినిమా నేను ఇంతకుమునుపే చూశాను
కాబట్టి!"
గజ్జెల కనకరాజు [గోనేపల్లి]

బయటకు పరిగెత్తి టీ స్టాల్లో చప్పేసి వచ్చా...
తను మాట్లాడుతున్నాడు...
"నీకు రోజుకి ఎంత మిగులుతుంది?"
"ఒక్కోటి ఎంతకు అమ్ముతావు?"
"మేం నేర్చుకోవటానికి వీలుంటుందా?"
ఆ ముసలాయన ఒక్కో ప్రశ్నకి జవాబు
చెబుతున్నాడు. కొద్దిసేపట్లో టీ వచ్చింది. రెండు
చేతుల్లో గ్లాసు అందుకుని ఒక్కో గుక్కా తాగాడు.
ఆ తర్వాత 'ఏకీతార' అందుకున్నాడు.
నే నలా నా బాల్యంలోకి వరుగులు
తీసుకుంటూ వెళ్ళాను.
అద్భుతమైన అనాటి జ్ఞాపకాలన్నీ పరనగా...
ఆ అమ్మాయి ఎవరై ఉంటుంది?
ఇతని కూతురు కాదు కదా...?
ఇంకా ఆమె ఆ సంగీతాన్ని వినిపిస్తూనే
ఉందా?
నాకైతే అతన్ని అలానే కూర్చోబెట్టుకొని
రాత్రంతా ఆ సంగీతంలో కరిగిపోవాలని ఉంది.
కానీ ఇది జీవితం...
నమయం దేనికోసమూ ఆగదు.
"బాబూ... నే ఎలా" అన్నాడు.
అవును కదూ! తను వెళ్ళిపోతాడు.
చిన్నతనంలో అయితే ఆ అమ్మాయి వెంట
వరుగులు తీసుకుంటూ వెళ్ళగలిగాను.
ఓసారి మాత్రం వెనక్కి తిరిగింది. నాకేసి చాలా
అబ్బురంగా చూసింది.
"ఎంది బాబూ" అంది. నేను మాట్లాడకుండా
ఆ అమ్మాయినే చూస్తూ నిలబడ్డాను.
మానంగా ఆమె 'ఏకీతార'ను అందించింది.
తల ఊపి నవ్వింది...
నేను అనంకల్పితంగా అందుకొని ప్రయత్నం
చేశాను.
అ దో రకం శబ్దం.
మరోసారి...
అప్పుడూ అంతే...
ఆపి ఆమె ముఖంలోకి చూశాను.
నన్ను చూసి ఎంత హాయిగా నవ్విందని...
నే నలా చూస్తూ నిలబడ్డాను.
ఆమె నవ్వు కూడా సంగీతంలా ఉంది.
ఎత్తయిన జలపాతల నుండి నీళ్లు
జారుతున్నప్పుడు ఎంత మనోహరంగా ఉంటుందో
ఆమె నవ్వు అంత మనోహరంగా ఉంది.
రాళ్ల నడుమ దారి చేసుకుంటూ స్పటికంలా
మెరిసే నీటి శబ్దం ఆ గొంతులో వినిపించింది.
"చంద్రంగాడు ఆ అమ్మాయిని
ప్రేమించాడురా!"
ఒక్కసారిగా నవ్వులు...
అవును - ఆ వయసులో నాకు ప్రేమ గురించి
తెలియదు. అయినా ఆ అమ్మాయిని
ప్రేమించాను. ఇప్పుడూ ఈ ముసలతన్నీ
ప్రేమిస్తున్నాను. ఈ సంవత్సరా లన్నింటా నా
కలల నిండా ఎవరో దేవత మెరుస్తూ...
తన చేతిలో 'ఏకీతార' మీటుతూ, గానం చేస్తూ
వెళ్ళుంది. నేను ఆమె వెంట వరుగులు తీయా
లనుకుంటాను. నా కాళ్ళు కదలవు. ఆమెను
గొంతెత్తి పిలవా లనుకుంటాను. నా పెదవులు
విచ్చుకోవు.

ఆ సంగీతం మాత్రం వినబడుతుంటుంది. అలా అలా అది నాకు దూరం అయిపోతుంది. సాయంకాలాలూ... రాత్రులూ... ఏకాంతంలో నేను విహరిస్తున్నప్పుడు ఆ పాటే... నాకు వినిపిస్తుంటుంది. నా కేసి చిత్రంగా చూస్తున్నాడతను.

అవును కదూ...
తను వెళ్లిపోవాలి...
ఇప్పుడు ఇతని వెంట నేను వెళ్లలేను...
అవును నా చుట్టూ రకరకాల బంధనాలు...
జీవితం కోసం జీవితం ఏర్పాటు చేసినవి.
"రెండు ఇవ్వు" అన్నాను వది రూపాయలు అందిస్తూ, మెరుస్తున్న కళ్లతో అందించాడు. తిరిగి నెత్తిమీద తట్ట పెట్టుకున్నాడు. "వస్తానం డయ్యా" అనేసి రోడ్డుమీదికి వెళ్ళాడు.

తిరిగి సంగీతం...
అలలు... అలలుగా...
నాలో ఒక్కసారిగా ఉద్యేగం...
ఏం... ఇప్పుడు అతని వెంట వరుగులు తీస్తేనేం...

ఇప్పుడు మాత్రం నేను బాలుడ్ని కాదా? ఎవ రేమైనా అనుకుంటారనా? అనుకుంటేనేం గాక...

ఆ సజీవ సంగీతంలో తడిసి ముద్దవటాన్ని మించి ఏం కావాలి! నన్ను నిశితంగా పరిశీలిస్తున్న నా మిత్రుడు అడిగాడు - "ఈ ప్రపంచంలోకి వస్తావా?" ఉలిక్కిపడ్డాను.

"ఎందు కవి... రెండు అనవసరం కదా!"
"ఇద్దరు పిల్లలు కదా! చెరకటి."
"వాళ్లకు ఒకటి సరిపోతుంది కదా!"
"సరిపోతుం దనుకో కానీ ఇద్దరికీ చెరకటయితే బాగుంటుందని."

"మీ పిల్లలకు సంగీతం వచ్చా?"
"రాదు."
"పోనీ నీకు వాటిని 'ఫ్లే' చేయటం వచ్చా?"
"రాదు."

"ను రెండుకు రెండు కొనటం... అనలు నీకు తెలుసో తెలియదో... వాళ్ల చేతుల్లో బాగానే ఉంటాయి. మన దగ్గర కొస్తే మోగవు. సాయంకాలం ఓ గంటలో వాటిని ఎందుకూ వనికీరాకుండా చేస్తారు పిల్లలు."

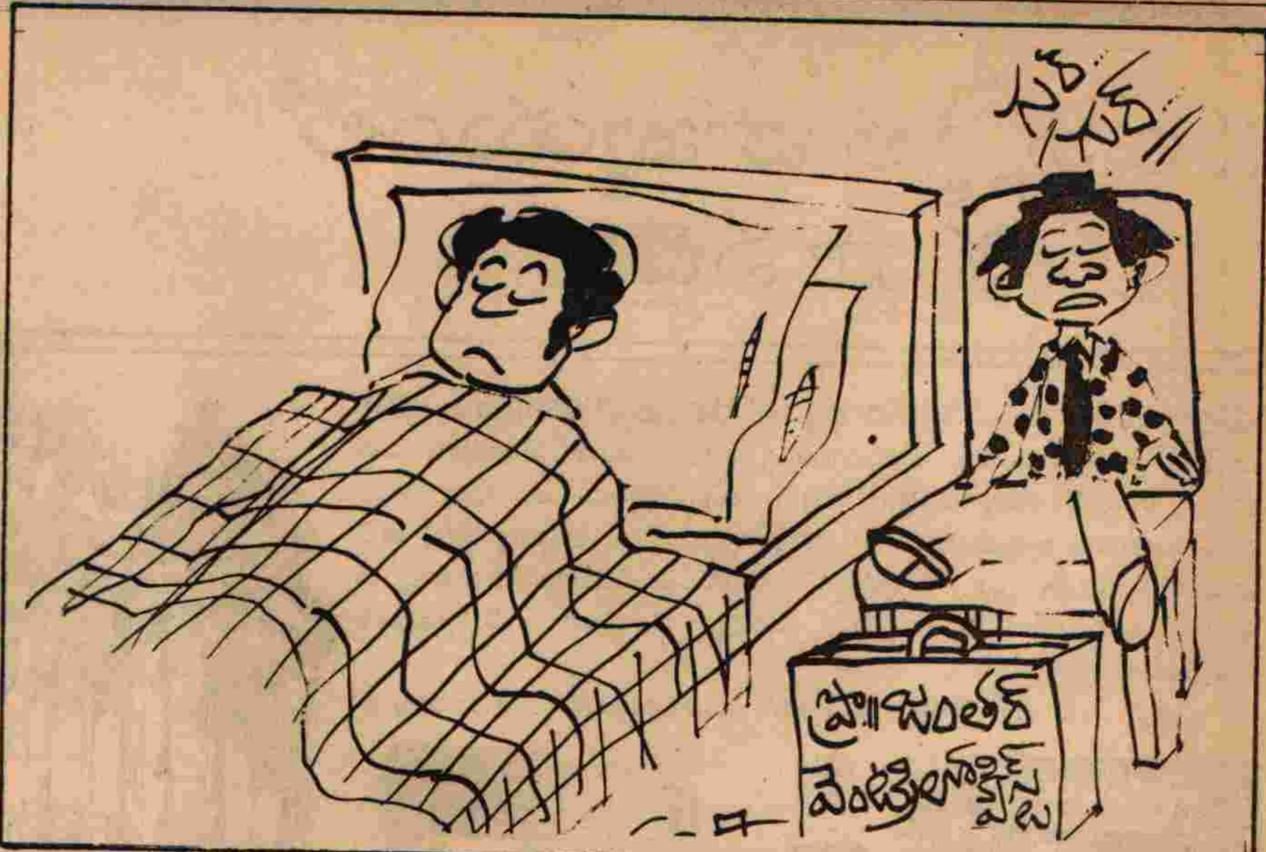
"నిజమే!"
"ను రెండు కవి కొనటం... అందులోనూ అతన్ని తీసుకోవచ్చు. చాయ్ తాగించావు... వది రూపాయల కాయితం అందించావు. ఇదంతా ఎందుకు... నాకు తెలియక అడుగుతున్నా..."

"ఏదో నా పిచ్చి నాది. వదిలెయ్యకూడదూ."
"లేదు. నేను తెలుసుకుందామని" అన్నాడు.

నే నతని ముఖంలోకి చూశాను.
తను ఎప్పుడూ 'ఎకనామిక్స్' గురించి మాట్లాడతాడు. అయినా కూడా తనకీ కొన్ని బలహీనత లున్నాయి.

తనకీ కొందరు అభిమాను లున్నారు.
ఆ హీరో - ఆ హీరోయిన్ నటించిన సినిమాకు మొదటి రోజు వెళ్ళాల్సిందే. అవసరమైతే భాకులో టిక్కెట్లు కొనుక్కోని మరీ వెళ్ళాడు.

ఆ ముక్క తనతో అంటే... "అవును బాబూ!

మాది 'చీప్ క్రేజ్' మరి నీది ఏమిటని" అంటాడు.

నాది అలాంటిది అవునో, కాదో నాకు తెలియదు.

ఈ విషయం మీద తనతో వాదించాలని కూడా నేను అనుకోవటం లేదు.

ఇదంతా నా వ్యక్తిగతం...
అలా అని చెప్పి అతన్ని పూర్తిగా తిరస్కరించి, నిర్బాహమాటంగా ఆ ముక్క చెప్పలేను. ఆ ముసలతని వెంట నేను నడిచి వెళ్లలేకపోవటానికి ఏ కారణం లున్నాయో ఇప్పుడు అలాంటివే...

"చూడు రావ్! నువ్వు ఆర్థిక శాస్త్రం గురించి అడుగుతున్నా వనుకుంటా. అయితే నువ్వు

జగమేమాయ

"ఏరా రాజు! ఇన్ని దెబ్బ లెక్కడ తగిలాయిరా" కళ్లతో వడి ఉన్న తన మిత్రుడిని చూసి ఆశ్చర్యంగా అడిగాడు రమేష్.

"రాణిని పెళ్లి చేసుకోవ్వంతుకు, ఇంట్లోని వస్తువులన్ని నా మీద గిరవాటేసిందిరా" బాధగా చెప్పాడు రాజు.

"మొదటి వస్తువు విసిరినప్పుడే పరిగెత్తుకు రావచ్చు కదా?"

"ఓ! రావచ్చు కానీ, నాకు కావలసిన గోల్డ్ చైన్ వాచ్ విసిరేదాకా అగేసరికి ఇంత హంగామా అయింది."

ఎన్. జి. శేషాద్రి [ప్రావగడ]

చెప్పిన వన్నీనాకు తెలుసు. అవి కొద్ది గంటలలోనే పాడైపోతాయి. అవి మనకు చేతకాదు. అయినా నరే, ఎందుకు తీసుకున్నానో తెలుసా... విలువ కట్టలేనంత తృప్తిని ఆ సంగీతం నా కందించింది. ఆ మట్టిమనుషులు అందించారు. 'ఎక్తరా'ను చూస్తుంటే నేను నా బాల్యంలోకి వెళ్ళాను. ఆ సంగీత పరికరాలను చూసి నా పిల్లల్లో నేర్చుకోవాలనే తపన రగిలితే నా కంతకంటే ఏం కావాలి. అవును. అవి చెడిపోతాయి. చెడిపోకుండా శాశ్వతంగా ఏముంటాయి రావ్? మనిషికి ఏది అనందం కలిగిస్తుందో... ఏది అనుభూతి నిస్తుందో దానిమీద అతను ఖర్చు చేస్తాడు."

వెంకటేశ్వర్రావు నవ్వాడు.

"బాగా చెప్పావయ్యా" అని నవ్వుతూనే లేచి బయలుదేరాడు.

ఆ నవ్వులో నన్ను చూసి జాలివడుతున్న రేఖలు...

నా ముందున్న 'ఎక్తరా'లు మానంగా ఉన్నాయి.

నా కెందుకో ఆ అమ్మాయి - ముసలతనూ గుర్తొచ్చారు.

"ఎంతటి నిరాదరణకు గురైనా... ఈ సంగీతాన్ని ఏ రెలా బతికించగలుగుతున్నారు? సంవత్సరాల నుండి...

దశాబ్దాలకు...
తరాల నుండి
తరాలకు

ఈ సజీవ సంగీతాన్ని అందిస్తున్నందుకు... నిలబెడుతున్నందుకు...

ఆ సంగీతపు అభిమానిగా నేను ఏం చేశాను? రెండు 'ఎక్తరా'లను తీసుకోగలిగాను.

కనీసం ఇలా చేయగలిగినా... ఆ తృప్తితో... శతాబ్దాల వర్యంతం 'ఎక్తరా' రాగాలు వినిపిస్తూనే ఉంటాయి.